

«Δεν θεωρούμε ότι η Θεσσαλονίκη πρέπει να επικεντρωθεί στο χώρο των Βαλκανίων και της Ανατολικής Ευρώπης, αλλά να ξαναγίνει ένα πραγματικό σταυροδρόμι, να ξαναβρεί τον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα που είχε κάποτε».

-Συραγώ Ταϊάρα, διευθύντρια του Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης

ΘΕΜΑ

Η έκθεση του Μουσείου της Μονής Λαζαριστών, σημαντικό τμήμα της οποίας αποτελείται από έργα της περίφημης συλλογής Κωστάκη, παρουσιάζει τη δουλειά δύο πρωτοπόρων της ρωσικής τέχνης, του Alexander Rodchenko και της Liubov Popova. Μια σειρά από έργα τους, ζωγραφικά, φωτογραφίες, σχέδια για υφάσματα, θεατρικές μακέτες, αφίσες και διαφημίσεις, αναδεικνύει το τολμηρό πνεύμα των δύο καλλιτεχνών, εκπροσώπων του κονστρουκτιβισμού, και την επανάσταση που έφεραν στην τέχνη στην ασηή της ΕΣΣΔ. Καθ' οδόν από την Tate Modern, με πάνω από 100.000 επισκέπτες, και πριν εκτεθεί στην Πινακοθήκη Reina Sofia της Μαδρίτης, η έκθεση στο Μουσείο της Μονής Λαζαριστών προσφέρει ένα σημείο διαλόγου ανάμεσα στα μουσεία που θα τη φιλοξενήσουν και τις ρωσικές γκαλερί που συμμετέχουν, μια πλατφόρμα επικοινωνίας για τους επιμελητές αλλά και μία μοναδική ευκαιρία προβολής δύο σημαντικών εκπροσώπων της ρωσικής πρωτοπορίας.

Ταυτόχρονα, γέφυρα με τη σύγχρονη καλλιτεχνική πραγματικότητα σε χώρες πέρα από τη Δύση αποτελεί η 2η Biennale της Θεσσαλονίκης, που αναπτύσσεται στους εντυπωσιακούς βιομηχανικούς χώρους του λιμανιού, στα οθωμανικά μνημεία της πόλης, όπως το Μπιζεστέν, που λειτουργεί ως αγορά εδώ και 400 χρόνια, στα λουτρά με το ιδιαίτερο ορχειοκονικό ενδιαφέρον, αλλά και σε σύγχρονους χώρους, όπως ένα βιβλιοπωλείο κι ένα θρησκευτικό ίδρυμα, η Αγιορείτικη Εστιά. Θρησκευτικά σπερμάτια που οδηγούν σε διακρίσεις και συγκρούσεις, οι κοινωνικές και πολιτικές πραγματικότητες είναι θέματα που παρουσιάζονται από μια πλειάδα καλλιτεχνών από 22 χώρες. Στη 2η Biennale της Θεσσαλονίκης με θέμα «Πράξεις Τέχνη σε αθέβαιους καιρούς» συνεργάζονται 12 φορείς της πόλης και 28 χώροι.

Η Κατερίνα Κοσκινά, πρόεδρος του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης (ΚΜΣΤ) στη Θεσσαλονίκη, απαντάει στις ερωτήσεις μας.

■ Αναλάβετε την προεδρία του μουσείου πρόσφατα. Ποιοι είναι οι στόχοι σας γι' αυτό;
Ανάλογα με τη δραστηριότητά του, ένα περιφερειακό μουσείο μπορεί να είναι και σημαντικότερο απ' ό,τι ένα μουσείο σε μια μεγάλη πόλη. Ακριβώς γιατί παίζει πολλούς ρόλους: πολιτισμικό, που είναι ο πρώτος, εκπαιδευτικό, αλλά συμβάλει και σε ένα νέο είδος τουρισμού, αυτού που ονομάζουμε «πολιτισμικός τουρισμός». Θεωρώ ότι η Θεσσαλονίκη, ως πόλη, έχει τέτοιο προσόντα και το μουσείο είναι το πιο σύγχρονο κομμάτι της. Με τον όρο «σύγχρονο» ασφαλώς δεν αναφέρομαι στη συλλογή Κωστάκη, που είναι ταυτισμένη με το μουσείο. Αισιοδοξούμε ότι τόσο με την Biennale και τις άλλες εκθέσεις αλλά και με τη συλλογή που προσπαθούμε να δημιουργήσουμε θα έχουμε τη δυνατότητα να πορευτούμε μια πλήρη εικόνα της μοντέρνας και σύγχρονης τέχνης.

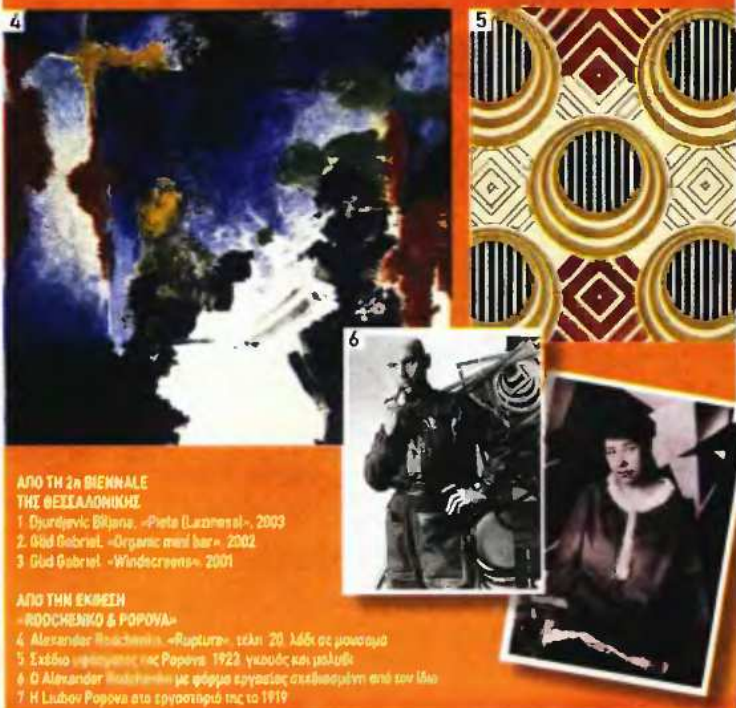
■ Αισθάνεστε ότι οι στόχοι αυτοί μπορούν να αναπτυχθούν μέσα από τις υπάρχουσες υποδομές;
Το Μουσείο της Μονής Λαζαριστών έχει μία αρκετά καλή υποδομή και μας επιτρέπει να κάνουμε κάποια είδη εκθέσεων. Όμως δεν είναι κατάλληλος χώρος για λόγους ιστορικούς και αρχιτεκτονι-

ΦΥΣΗΞΕ ΒΟΡΙΑΣ (ΤΕΧΝΗΣ)

Χάρη στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης της Θεσσαλονίκης, αυτό το καλοκαίρι η πόλη κινείται στον αστερισμό δύο σημαντικών καλλιτεχνικών γεγονότων: από τη μια, της διεθνούς ακτινοβολίας έκθεσης «Rodchenko & Popova. Ορίζοντας στον κονστρουκτιβισμό» στο Μουσείο της Μονής Λαζαριστών και, από την άλλη, της 2ης Biennale της Θεσσαλονίκης.

ΑΠΟ ΤΗΝ ANNA ΖΑΡΙΦΗ

ΑΠΟ ΤΗ 2η BIENNALE ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
1. Djordjic Blijana, «Pieta (Lazareti)», 2009
2. Gid Gabriel, «Organic meal bar», 2002
3. Gid Gabriel, «Windcrests», 2001

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ «RODCHENKO & POPOVA»
4. Alexander Rodchenko, «Furture», τέλη 20. Λόδι σε μοσαίκο
5. Σχέδιο υφάσματος της Popova, 1923, γαλάζιο και μαύλο
6. O Alexander Rodchenko με φόρμα εργασίας σχεδιασμένη από τον ίδιο
7. Η Liubov Popova στα εργαστήριά της το 1919

κόις, για ένα μουσείο σύγχρονης τέχνης. Γι' αυτόν το λόγο έχουμε το Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης στο λιμάνι. Όμως κι αυτό έχει περιορισμένες δυνατότητες όσον αφορά στο χώρο. Βέβαια, εκεί μπορούν να γίνουντα περασματικά, πιο πρωτοποριακά και πιο ευέλικτα προγράμματα με νέους καλλιτέχνες και προσπαθούμε να έχουμε συνεργασίες με πανεπιστήμια και άλλους φορείς. Αισιοδοξούμε ότι κάποια στιγμή θα αποκτήσουμε μία στέγη μόνη για τα παρατηρήματα του μουσείου.

Η Συραγώ Ταϊάρα, διευθύντρια του Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης και μία εκ των επιμελητριών της 2ης Biennale της Θεσσαλονίκης, σχολιάζει την έκθεση.

■ Ποιο είναι το σκεπτικό σας ως επιμελήτρια;
Δεν προσπαθήσαμε να εικονογραφήσουμε μέσο από τα έργα ιδεολογίες και απόψεις. Ακολουθήσαμε αντίστροφη πορεία. Θέλαμε τα ίδια τα έργα να μιλήσουν και όχι να επιβάλλουμε εμείς ιδέες. Το ίδιο το σκεπτικό «Πράξεις Τέχνη σε αθέβαιους καιρούς» επικεντρώνεται στην καλλιτεχνική δημιουργία και στο πώς αυτή συναμιεί με το περιβάλλον της. Ένας πολύ μεγάλος στόχος, που πιστεύω ότι σε μεγάλο βαθμό πετύχαμε, ήταν η γεωγραφική διεύρυνση, η οποία είναι πολιτικό στοιχείο. Το «σφίγγημα» της μοντέρνας και σύγχρονης τέχνης είναι αυστηρά δυτικοκεντρικό. Εδώ υπάρχουν καλλιτέχνες από τις χώρες της πρώην ΕΣΣΔ, από την κεντρική Ασία, το Ιράν, την Ινδία, αλλά και τη Λατινική Αμερική και την Αφρική.

■ Είναι η πρόσκληση τέσων καλλιτεχνών αφορμή για να ξαναγίνει η Θεσσαλονίκη σταυροδρόμι;
Υπάρχει ένα πολύ ιδεολογικό που το ακούω να αναπτύσσεται το τελευταίο δέκα χρόνια. Μιλάνε για τη Θεσσαλονίκη ως κέντρο των Βαλκανίων, κέντρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Το θεωρώ αρκετά εγωκεντρικό και ταυτόχρονα πολύ περιοριστικό. Με τους γείτονές μας θέλουμε να συνομιλούμε, αλλά δεν θεωρούμε ότι η Θεσσαλονίκη πρέπει να επικεντρωθεί στο χώρο των Βαλκανίων και της Ανατολικής Ευρώπης, αλλά να ξαναγίνει ένα πραγματικό σταυροδρόμι, να ξαναβρεί τον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα που είχε κάποτε.

• Η έκθεση «Rodchenko & Popova. Ορίζοντας στον κονστρουκτιβισμό - Έργα από τη συλλογή Κωστάκη» θα διαρκέσει μέχρι τις 20 Σεπτεμβρίου 2009. Επιμελητές της έκθεσης είναι οι Margarita Turitsyn και Vicente Todolí, διευθυντής της Tate Modern, ενώ από ελληνικής πλευράς την επιμέλεια της έκθεσης έχουν αναλάβει η διευθύντρια του ΚΜΣΤ Μαρία Τσαντσόνογλου και η επιμελήτρια του ΚΜΣΤ Αγγελική Χαριστάου. <http://www.greekstatemuseum.com>

• Η 2η Biennale της Θεσσαλονίκης με θέμα «Πράξεις Τέχνη σε αθέβαιους καιρούς» θα διαρκέσει έως τις 27 Σεπτεμβρίου 2009. Την επιμέλεια συνυπογράφουν οι Bisi Silva από τη Νιγηρία, Gabriela Saigado από την Αργεντινή και Συραγώ Ταϊάρα, διευθύντρια του Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης. <http://www.thessalonikiennale.gr>